

Taustatietoa kasvualustoista ja kuivikkeista

Maa- ja metsätalousministeriö
15.12.2025

Mitä tarkoitetaan kasvualustoilla ja kuivikkeilla?

Kasvualustoilla tarkoitetaan materiaaleja, joissa kasvatetaan kasveja mm. metsätaimitarhoilla, taimistoissa sekä kasvihuoneissa.

Kasvualustoja valmistetaan sekä orgaanisista että epäorgaanisista materiaaleista. Turve on selvästi eniten käytetty kasvualusta maailmassa. Myös Suomessa turpeen osuus kasvualustoista on yli 90 %. Muita orgaanisia vaihtoehtoja ovat esimerkiksi rahkasammal sekä erilaiset korsi- ja kuitumateriaalit.

Kuivike on kosteutta imevää tai estävää materiaalia, joita käytetään erityisesti eläinten alustana kotieläinten kasvatuksen eri tuotantosunnissa. Myös tässä käytössä turvepohjaiset materiaalit ovat Suomessa laajalti käytettyjä. Turpeen lisäksi kuivikkeena käytetään muun muassa olkea, muuta korsimateriaalia ja erilaisia puupohjaisia materiaaleja.

Viime vuosina on pyritty laajentamaan materiaalivaihtoehtoja ja panostettu mm. turvetta korvaavien kasvualusta- ja kuivikemateriaalien kehittämiseen.

Missä kasvualustoja ja kuivikkeita käytetään?

Käyttökohteita ovat muun muassa

- Puutarhatuotannon ja viherrakentamisen kasvualustat
- Metsäpuiden taimitarhat
- Muut taimistot
- Eläinsuojien kuivitus mm. broilerit, naudat, lampaat, hevoset

Toimenpiteitä kotimaisten kasvualustojen ja kuivikkeiden saatavuuden turvaamiseksi

- Kotimaisten kuivikkeiden ja kasvualustojen saatavuuden turvaaminen on noussut tärkeäksi mm. kuivike- ja kasvuturpeen saatavuuteen ja hintaan liittyvien uhkakuvien vuoksi. Saatavuuden varmistaminen on erityisen tärkeää huoltovarmuuden näkökulmasta.
- Syksyllä 2025 on käynnistetty tiekartan laadinta, joka keskittyy kotimaisten kuivikkeiden ja kasvualustojen saatavuuden turvaamiseen. Tiekarttatyössä laaditaan suuntaviivat kasvualusta- ja kuiviketuotannon turvaamiseen liittyville käytännön toimenpiteille. Lue lisää tiekartasta sivulta 5.
- Kotimaisten kuivikkeiden ja kasvualustojen kehittämiseen ja investointeihin suunnataan myös rahoitusta osana hallituksen biotalouden arvonlisän nostamisen ja huoltovarmuuden turvaamisen kasvupakettia. Lue Kasvualusta- ja kuiviketuotannon kehittämisohjelman rahoitushauista sivulta 6.

Kotimaisen kasvualusta- ja kuiviketuotannon strateginen tiekartta julkaistaan helmikuussa 2026

- Tiekarttatyössä laaditaan suuntaviivat kotimaisen kasvualusta- ja kuiviketuotannon turvaamiseen liittyville käytännön toimenpiteille.
 - Yhteenveto kotimaisen kuivike- ja kasvualustatuotannon nykytilanteesta.
 - Esitys toimenpidetarpeista sekä investointi- ja TKI-hankkeiden rahoituksen kohdentamisesta.
 - Huoltovarmuusnäkökulmat, kilpailukyky sekä markkinaehtoisuus ovat tärkeällä sijalla.
 - Tiekartta laaditaan jo olemassa olevia selvityksiä hyödyntäen.
- Tiekartassa saadut tulokset ja annetut suositukset huomioidaan valmisteltaessa alaa koskevia politiikkatoimia.
- Ei käsittele energiaturvetta eikä muita turpeen käyttökohteita kuin kasvualusta- ja kuivikekäyttöä, mutta niiden tilanne ja vaikutukset em.turpeisiin huomioidaan.
- Tiekartan laadintaan on kutsuttu sidosryhmiä, asiantuntijoita ja alan yrityksiä. Sidosryhmien osallistamiseksi on järjestetty kysely sekä toteutettu haastatteluja, asiantuntijaryhmien kokoontumisia ja työpajoja.
- Tiekartan on tarkoitus valmistua helmikuussa 2026.

Rahoitusta tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin

- Hallitus kohdentaa rahoitusta kotimaisten kasvualustojen ja kuivikkeiden tuotekehitystä ja tuotantoa edistäviin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin (TKI) sekä investointeihin. Tämän nk. **Kasvualusta- ja kuiviketuotannon kehittämisohjelman** tavoitteena on tuotannon, tuotekehityksen, logistiikan ja palveluratkaisujen edistäminen sekä korkean jalostusasteen tuotteiden kehittäminen.
- Kehittämisohjelman rahoitushauissa tullaan kokonaisuutena painottamaan uusia innovaatioita ja niiden käyttöönottoa koskevia tuotantomittakaavan investointeja. Rahoitusta kohdennetaan myös näitä koskevaan opastus- ja tiedotustoimintaan. Kasvualusta- ja kuiviketuotannon kehittämisohjelmaa hallinnoi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ja 1.1.2026 alkaen Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus.
- Tukea voidaan myöntää pk-yrityksille sekä yksityis- ja julkisoikeudellisille yhteisöille. Prosesseihin tai organisointiin liittyvään innovaatiotoimintaan tukea voidaan myöntää myös suurille yrityksille. Edellytyksenä on tällöin, että suuri yritys tekee todellista yhteistyötä pk-yritysten kanssa ja pk-yritysten osuus yhteistyöhankkeen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista on vähintään 30 prosenttia.
- Ensimmäinen haku on auki 15.12.2025 - 15.2.2026. Ensimmäisessä haussa myönnetään tukea vain tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan (ei investointeihin). Ensimmäisellä hakukierroksella määrärahaa on käytettävissä hankkeisiin 808 000 €.
- Hakuilmoitus [Haut / Kasvualusta- ja kuiviketuotannon kehittämisohjelma – Haeavustuksia.fi](#)
- Lue lisää [Kasvualusta- ja kuiviketuotannon kehittämisohjelmasta](#)

Kasvualustat ja kuivikkeet ovat strategisesti tärkeitä materiaaleja

- Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että kasvu- ja kuiviketurve määritellään strategisesti tärkeäksi raaka-aineeksi. Asia nostetiin esille myös puoliväliriihen kirjauksissa huhtikuussa 2025.
- Koska turve on keskeinen kuivike- ja kasvualustamateriaali, tulee sen riittävä kotimainen saatavuus turvata. Samalla tulee kuitenkin jatkaa ja tehostaa korvaavien kotimaisten vaihtoehtojen kehittämistä sekä käyttöönottoa ja varautua näin turpeen saatavuuden mahdolliseen heikkenemiseen ja hintavaihteluihin.

Uusia materiaaleja turpeen lisäksi ja tilalle

- Turve on eniten käytetty kasvualustamateriaali Suomessa ja sen osuus kasvualustoista on edelleen yli 90 %. Myös kuivikkeina turvepohjaiset materiaalit ovat Suomessa laajalti käytettyjä.
- Viime vuosina on pyritty laajentamaan materiaalivaihtoehtoja ja panostettu mm. turvetta korvaavien kasvualusta- ja kuivikemateriaalien kehittämiseen.
- Turvetta korvaavista vaihtoehtoisista materiaaleista eniten esillä ovat olleet erilaiset ruoko- ja puupohjaiset materiaalit sekä rahkasammal. Uusien ratkaisujen soveltuvuus, turvallisuus ja käyttötekniikat eri kohteissa vaativat kuitenkin pitkän tuotekehitysvaiheen.
- Turvetta korvaavia, täydentäviä ja turpeeseen mahdollisesti sekoitettavia orgaanisia vaihtoehtoja ovat esimerkiksi rahkasammal ja erilaiset korsijä kuitumateriaalit. Kuivikkeena käytetään muun muassa olkia, muuta korsimateriaalia ja erilaisia puupohjaisia materiaaleja. Lue lisää seuraavalta sivulta (s.9).

Taustatietoa uusista kasvualusta- ja kuivikemateriaaleista

- "Laajassa kaupallisessa mittakaavassa **kasvualustamateriaaleina** hyödynnetään jo soiden pintakerroksesta kerättyä **rahkasammalbiomassaa, termomekaanisesti hierrettyä puukuitua sekä kuituja ruohomaisista kasveista kuten mm. ruokohelpe ja järviruokoa**. Näiden volyymit ovat toistaiseksi pieniä, ja ne riittävät nykyisellään pääsääntöisesti seosmateriaaleiksi turpeen kanssa. Toimivuus kasvualustoina täysin turpeettomina vaihtoehtoina ei toistaiseksi ole riittävällä tasolla.
- Lisäksi mahdollisesti kasvualustoiksi soveltuvia materiaaleja ovat lisäksi esimerkiksi **osmankäämi, elefanttiheinä, tervaleppä, pajut, hamppu, pellava ja selluteollisuuden nollakuitu**. Nämä materiaalit ovat varhaisessa kehitysvaiheessa, joten niiden toimivuudesta kasvualustoina tai tuotannon skaalauksesta ylöspäin ole vielä kovin paljon tietoa.
- **Kuivikemateriaalivaihtoehtoina** on perinteisesti Suomessa käytetty mm. **olkea ja muita korsimateriaaleja, puupohjaisia materiaaleja kuten kutteria sekä puu- ja olkipellettiä sekä jonkin verran myös hiekkaa**. Niillä on ollut jo pitkään vakiintunut asema kotieläintilojen kuivituksessa, ja jotkin tilat ovat toimineet niiden turvin jo pitkään täysin ilman kuiviketurvetta.
- Uusia vaihtoehtoisia kuivikeratkaisuja edellä mainittujen lisäksi ovat esimerkiksi metsäteollisuuden sivuvirroista tuotettava puupohjainen kuitu ja rahkasammalbiomassa. Viime vuosina nautatiloilla lannasta separoidun kuivajakeen käyttö kuivikkeena on myös yleistynyt, mutta sen käytön mikrobiologisista riskeistä tarvitaan lisätietoa. Vaihtoehtoisten kuivikemateriaalien suurimpina käytön rajoitteina ovat olleet materiaalien saatavuus ja hinta. Olkea lukuun ottamatta hinta lienee kuivikepuolella ykkösrajoite. Etenkin puupohjaiset materiaalit kohtaavat kuivikkeina merkittävää hintakilpailua energiateollisuuden taholta.
- Olennaisia tekijöitä uusien kasvualusta- ja kuivikemateriaalien käyttöönottoon liittyen ovat materiaalien laatu, saatavuus, hinta sekä niiden ilmasto- ja ympäristövaikutukset. Kasvualustapuolella materiaalin laadun merkitys on selvästi merkittävämpi kuin kuivikepuolella, vaikka toki myös saatavuus ja hinta näyttelevät myös hyvin merkittävää roolia.

Kotimaisten kasvualustojen ja kuivikkeiden saatavuuden turvaamiseen ja kehittämiseen on osoitettu 2 milj. euroa vuodelle 2026

- Hallituksen kehysneuvotteluissa huhtikuussa 2024 sovittiin kasvupaketista, jonka tavoitteina ovat maa- ja elintarviketalouden sekä luonnonvaratalouden huoltovarmuuden vahvistaminen, viennin edistäminen ja arvonlisän kehittäminen .
- Vuoden 2025 täydentävässä talousarvioesityksessä paketille osoitettiin 10 milj. euron rahoitus. Vastaavasti vuodelle 2026 paketille osoitetaan valtion talousarviossa 10 milj. euron rahoitus.
- Kasvualusta- ja kuivikemateriaalien saatavuuden varmistaminen ja tuotannon edistäminen on yksi osa pakettia. Vuonna 2025 kasvualustojen ja kuivikemateriaalien saatavuuden turvaamiseen osoitettiin 2,4 milj. Euroa. Vuodelle 2026 teemaan on osoitettu 2 milj.e.

Kuva: Kotimaiset Kasvikset ry / Teppo Johansson

Lisätietoa ja linkkejä

- Strategisen tiekartan laadinnasta Luonnonvarakeskuksen verkkosivu [Kotimaisen kuivike- ja kasvualustatuotannon turvaamiseksi laadittava strateginen tiekartta | Luonnonvarakeskus](#)
- Maa- ja metsätalousministeriön verkkosivu [Kasvualustat ja kuivikkeet - Maa- ja metsätalousministeriö](#)
- Kasvualusta- ja kuiviketuotannon kehittämisohjelman verkkosivu ELYn / elinvoimaksekuksen sivuilla [Kasvualusta- ja kuiviketuotannon kehittämisohjelma - ELY-keskus - ELY keskus](#)
- Ensimmäinen rahoitushaku on avoinna 15.2.2026 asti. Hakuilmoitus löytyy Hae avustuksia- sivulta: [Kasvualusta- ja kuiviketuotannon kehittämisohjelma – Haeavustuksia.fi](#)

